

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 10P/182/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723202858
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Banský
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2023:6723202858.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred samosudcom JUDr. Petrom Banským vo veci starostlivosti o maloleté deti: 1./ A. B., nar. XX.XX.XXXX, 2./ C. B., nar. XX.XX.XXXX, t.č. obe mal. deti bytom D. C. E. F. G. Hriňová, obe mal. deti zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, pracovisko Filakovo, dieťa rodičov: matky H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XX, A., a otca C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. K. L., v konaní o návrhu M. H. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XX, O. O., zast. JURAJ MACÍK advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 54 459 958, so sídlom Petelenova 4, 974 01 Banská Bystrica, o návrhu na zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh navrhovateľky na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti **z a m i e t a**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka M. H. N. sa svojím návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 07.07.2023 domáhala, aby jej súd zveril maloleté deti B. A. a C. do náhradnej osobnej starostlivosti (ďalej len „NOS“). Zároveň navrhovateľka žiadala o určenie výživného na mal. deti. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že nad mal. deťmi bola nariadená ústavná starostlivosť. Matka mal. detí býva v obci Látka, časť Paseky, kde obýva priestor pod strechou, ktorá je nad murovanou pivnicou s rozmermi 3,5 x 5,5 mestra. Vykuruje a varí pomocou sporáka na drevo, má zavedený prívod elektriny, voda tečie v žľabe niekoľko metrov od bývania, disponuje chladničkou a televízorom. Otec býva so svojou priateľkou a ich spoločným dieťaťom pravdepodobne v obci Sebedražie. Pracuje ako ošetrovateľ oviec. Medzi navrhovateľkou a mal. deťmi je silná vzťahová a citová väzba. Deti žili u navrhovateľky ako u profesionálneho rodiča v jej domácnosti 5 rokov. Ich výborný vzťah k navrhovateľke je veľmi jasne viditeľný z postojov a vyjadrení detí, keď sa s nimi navrhovateľka stretáva. Vždy sa na stretnutia s navrhovateľkou tešia. Pýtajú sa, či majú ešte v domácnosti navrhovateľky hračky, veci, zariadenie, ktoré si pamätajú.

Navrhovateľka má ukončené vysokoškolské vzdelanie II. stupňa ako pedagóg v roku 1999, násl. v roku 2022 ukončila II. stupeň vysokoškolského vzdelania v odbore sociálna práca.

Navrhovateľka má vytvorené vhodné bytové podmienky (3-izbový) byt, ktoré podporujú a podnecujú fyzický, psychický, emocionálny rozvoj mal. detí. Deťom kúpila vhodný nábytok, majú v jej domácnosti množstvo hračiek, ku ktorým majú aj napriek odstupu niekoľkých rokov citový vzťah a pamätajú si ich. Majú zariadenú samostatnú izbu, postupom času môže mať každý z nich vlastnú izbu. Navrhovateľka má dlhoročné skúsenosti v oblasti náhradnej starostlivosti, doposiaľ mala v pestúnskej starostlivosti zverené 3 deti. Okrem týchto detí žili u navrhovateľky prerušovane niekoľko rokov 3 deti z príbuzenstva, ktoré sú už dospelé. Ako profesionálny náhradný rodič pracovala navrhovateľka 14 rokov, kedy jej boli zverené do starostlivosti viaceré deti; navrhovateľka bola v práci vždy hodnotená pozitívne. Navrhovateľka sa o mal. deti starala zodpovedne, prihliadajúc na všetky ich potreby a záujmy, a to počas celých 5 rokov, počas ktorých žili s navrhovateľkou ako u profesionálneho náhradného rodiča. Počas starostlivosti

navrhovateľky došlo u mal. detí preukázateľne k fyzickému, emocionálnemu a psychomotorickému rozvoju. Deti mali zabezpečené všetky podmienky k správne mu vývoju, tri roky navštevovali miestnu MŠ, chodili v rámci MŠ na tanečný krúžok, takmer 2 roky navštevovali pohybovú prípravu, rok navštevovali ZUŠ detský spevácky zbor Zvonček, v rámci ktorého vystupovali na viacerých verejných koncertoch. Navrhovateľka zastáva názor, že pokiaľ je možné, deti majú vyrastať so svojimi biologickými rodičmi. Túto skutočnosť navrhovateľka plne rešpektuje a považuje to za najlepšie pre každé dieťa, avšak pokiaľ sa rodič nedokáže postarať o svoje dieťa, jednou z najlepších možností je zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, ktorá má podľa § 54 ods. 1 zákona o rodine prednosť pred ústavnou starostlivosťou. V rodine mal. detí a ich biologických rodičov sa už 4 roky realizuje sanácia, kvôli ktorej mal. deti nie sú v zozname detí vhodných na náhradnú starostlivosť. Navrhovateľka má však za to, že náhradná osobná starostlivosť netvorí prekážku v procese sanácie biologickej rodiny, pričom deti sa aj po zverení do náhradnej osobnej starostlivosti môžu s biologickými rodičmi kontaktovať a stýkať presne v takom rozsahu, ako sa s nimi kontaktujú a stýkajú v súčasnosti. S matkou mal. detí sa navrhovateľka osobne dobre pozná, matka navrhovateľke dôveruje. Matka mal. detí žije roky v prostredí, ktoré nie je vhodné na vývoj a dlhodobý život detí. Matka nie je schopná zmeniť miesto pobytu. Navrhovateľka je v telefonickom kontakte aj s biologickým otcom mal. detí, v minulosti (v čase kedy žil s matkou) sa stretávali a nemajú medzi sebou žiadne vzťahové problémy. Podľa informácií navrhovateľky, od času kedy otec mal. detí odišiel od matky sa s deťmi fyzicky nekontaktoval. Navrhovateľka aj v minulosti pri deťoch, ktoré jej boli zverené do pestúnskej starostlivosti v rámci možnosti umožňovala a snažila sa o kontakt s ich biologickými rodičmi. Navrhovateľka k svojmu návrhu pripojila fotokópiu rodných listov mal. detí, vyjadrenie M. E. L. zo dňa 30.03.2018, svedectvo pre účely súdneho konania M. A. van Dalen z O.Z. Zabávaj sa športom zo dňa 21.01.2019, správa ÚPSVaR Banská Bystrica o kvalite výkonu pestúnskej starostlivosti zo dňa 05.06.2019, pracovná charakteristika Strednej športovej školy Banská Bystrica zo dňa 29.06.2023, výpis z registra trestov zo dňa 20.07.2023.

2. Dňa 17.08.2023 bola tunajšiemu súdu doručená správa z prešetrenia rodinných pomerov v rodine otca mal. detí ÚPSVaR Prievidza, v ktorej bolo uvedené, že v čase šetrenia, t.j. dňa 16.08.2023 sa otec mal. detí nachádzal na družstve POLNO VTÁČNIK, a.s. Sebedražie, ktorý aktuálne vykonával svoju prácu (otec pracuje ako ošetrovateľ oviec). Otec býva so svojou družkou a jej dvomi mal. deťmi v trojizbovom byte v budove družstva, ktorý má v prenájme. Mal. deti majú v prípade návštevy k dispozícii detskú izbu. Podľa vyjadrenia otca tento nesúhlasí so zverením mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Mal. deti sú aktuálne v Centre pre deti a rodiny Hriňová a má vedomosť, že by mal. deti mali byť zverené matke. Svoju vyživovaciu povinnosť si plní a v prípade zmeny chce, aby táto výška výživného zostala nezmenená.

3. Dňa 30.08.2023 bola tunajšiemu súdu doručená správa z prešetrenia rodinných pomerov v rodine matky mal. detí ÚPSVaR Zvolen, pracovisko Detva, v ktorej bolo uvedené, že šetrenie sa vykonalo dňa 23.08.2023 na adrese Látky 71. V domácnosti matky boli zastihnuté všetky mal. deti. Matka žije v spoločnej domácnosti s priateľom, jej mal. dcérou H. B., nar. XX.XX.XXXX a ich spoločným synom M. L., nar. XX.XX.XXXX. Okrem nich sa v domácnosti nachádzali aj mal. deti A. a C., ktorí boli u matky na prázdninách. Pre svoje potreby majú k dispozícii priestor strechy nad murovanou pivnicou, domácnosť je plne zariadená, pozostáva z jednej miestnosti. V čase návštevy bola hygiena v domácnosti na dobrej úrovni, v domácnosti bolo teplo, mal. deti v domácnosti realizovali osobnú hygienu. Ako rodina cestovali v popoludňajších hodinách na pobyt na Duchonku, cez Úsmev ako dar. Matka uviedla, že je na rodičovskej dovolenke s najmladším synom M., okrem toho pracuje u p. A., stará sa mu aj s priateľom o kravy, ktoré sú hneď v blízkosti. Ich príjem je rodičovský príspevok vo výške 345,20 Eur, prídavky na mal. deti v výške 120,00 Eur, dávka hmotnej núdzi priateľa matky vo výške 74,00 Eur, výživné od otca mal. H.. Okrem toho im gazda poskytuje bezplatne bývanie, elektrinu, potraviny (chlieb, zemiaky, mäso). Matka má malú záhradku, kde si dopestuje zeleninu.

Matka mal. detí s podaným návrhom nesúhlasí, nakoľko nevidí na to dôvod. Sama s priateľom spolupracujú prostredníctvom CDR Hriňová s Úsmev ako dar, ktorí im majú pomôcť pri nájdení primeraného bývania a práce, aby matka mohla následne prevziať svoje mal. deti do osobnej starostlivosti. Za týmto účelom aj cestovali na pobyt na Duchonku. S navrhovateľkou matka v kontakte nie je, naposledy k nej prišla neohlásene a matka ju požiadala, aby odišla. Mal. deti sú do matkinej domácnosti uvoľňované pravidelne, aj na dlhšie časové úseky. Aktuálne boli u matky počas celých letných školských prázdnin.

Vzhľadom k tomu, že sa v matkinej domácnosti nachádzali aj mal. Laura a mal. Peter opýtali sa ich v rámci iných vecí aj na možnosť odchodu z CDR. Mal. Laura uviedla, že ona by sa rada vrátila k matke,

dobre vychádza s M. aj s ostatnými súrodencami. Ak by to nebolo možné, radšej by zostala v CDR Hriňová. K tete H. ísť nechce. Mal. C. uviedol, že sa má u mamy dobre. Na otázku, kde by chcel žiť ukázal na mamu, potom uviedol, že k tete Eve ísť nechce, radšej by zostali v Hriňovej. Mal. deti H., A., C., M. boli v domácnosti matky v čase šetrenia spokojné, bolo vidieť, že je medzi nimi vytvorená pekná citová súrodenecká väzba. Silná pozitívna citová väzba je tiež vytvorená medzi matkou a všetkými jej deťmi, čo bolo počas šetrenia možné vidieť.

4. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, Odbor sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica doručil tunajšiemu súdu dňa 06.09.2023 správu zo sociálneho zisťovania, v ktorom bolo uvedené, že bolo vykonané šetrenie v domácnosti navrhovateľky. navrhovateľka bola profesionálnym náhradným rodičom D. B. P. do 31.07.2018, kedy bol s navrhovateľkou zo strany centra ukončený pracovný pomer. Mal. deti žili v jej domácnosti, avšak od 15.02.2018 mal. deti už neboli v domácnosti navrhovateľky. na základe odporúčenia odborného tímu v centre prebehla od 27.02.2018 do 10.06.2018 komplexná odborná diagnostika, výsledkom ktorej bolo zistenie, že kvalita starostlivosti v profesionálnej náhradnej rodine navrhovateľky nebola dostatočná, prostredie nebolo vhodné na výchovu mal. detí. Navrhovateľka si v roku 2018 podala návrh na zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/134/2018-269 zo dňa 11.02.2019 bol návrh navrhovateľky zamietnutý, čo potvrdil aj odvolací súd – Krajský súd Banská Bystrica rozhodnutím č.k. 11CoP/21/2019-360 zo dňa 31.07.2019. Dňa 30.08.2023 bol vykonaný pohovor s navrhovateľkou, ktorá uviedla, že na podanom návrhu trvá. Podľa jej slov udržiava pravidelný telefonický kontakt s mal. deťmi a taktiež ich chodí aj osobne navštevovať každé 2 týždne. Mal. deti neboli u navrhovateľky na krátkodobom pobyte. Navrhovateľka mal. deťom zabezpečila ošatenie a školské potreby, s mal. deťmi má vytvorený citový vzťah a dokáže zabezpečiť mal. deťom kontakt s ich rodičmi. Navrhovateľka sama žije v 3- izbovom byte, je vo vlastníctve navrhovateľky. Domácnosť je štandardne vybavená, hygiena je na dobrej úrovni.

5. Tunajšiemu súdu bola dňa 14.09.2023 doručená správa na mal. deti z D. Hriňová, v ktorej je uvedené, že matka prejavila záujem mať mal. deti bližšie k bydlisku na Látkach, na základe čoho inicioval ÚPSVaR Filákovu zmenu zariadenia z CDR Moštenica. Od umiestnenia mal. detí do D. Hriňová matka o mal. deti prejavuje intenzívny záujem. S mal. deťmi sa najskôr kontaktovala telefonicky kvôli covid opatreniam, neskôr mal. deti začala navštevovať osobne v zariadení, neskôr bolo matke umožnené tráviť pobyty v jej domácnosti. mal. deti boli na pobyte u matky prvýkrát v roku 2021 počas letných prázdnin. V súčasnosti sa pobyty realizujú cez prázdniny a aj niektoré víkendy. Deti majú radosť z toho, že môžu spolu tráviť čas, túžbou mal. detí je návrat do biologickej rodiny. Matka mal. detí nikdy nezabudne na ich sviatky, prinesie im tortu a iné sladkosti. Spolupráca s matkou je na veľmi dobrej úrovni, vždy dodržiava pravidlá CDR, je spoľahlivá, dokáže sa o mal. deti postarať po všetkých stránkach, stanovené úlohy plní, deti po pobyte vždy vráti na čas do zariadenia. Medzi matkou a mal. deťmi je silná citová väzba, pre deti je jednoznačne najdôležitejšou osobou. A. a C. majú veľmi dobrý vzťah aj so súrodencami, ktorí sú v matkinej starostlivosti. Pobyty u matky majú na mal. deti veľmi dobrý vplyv, o čom svedčí aj ústup enurézy u mal. C. po dlhodobjšom prázdninovom pobyte u nej.

O mal. deti prejavila záujem aj pani N., ktorá požiadala riaditeľa CDR o stretávanie sa s mal. deťmi ihneď po umiestnení do ich zariadenia. Na základe odporúčania CDR Potôčik Moštenica, ktoré s ňou rozviazalo pracovný pomer a odobralo mal. A. a C. z jej starostlivosti ako profesionálnej matky, kontakt s mal. deťmi nepovažovali za vhodný. CDR Potôčik Moštenica svoje odporúčanie odôvodnilo výsledkami odbornej diagnostiky odborného tímu, ale aj externými odborníkmi. Zo záverov D. Moštenica: „Zo strany CDR Potôčik v záujme zdravého vývinu detí neodporúčame podporovanie kontaktu Mgr. Knéslovej s nimi.“ C. D. L. podporila aj vedomosť o návrhu na zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti z roku 2018, ktorý jej bol zamietnutý.

Na základe práce s mal. deťmi a matkou je konštatované, že matka je pre mal. deti najdôležitejšou vzťahovou osobou. Vzťah matky a mal. detí sa nedá porovnať so vzťahom s bývalou profesionálnou matkou. Z rozhovorov s deťmi a z pozorovania ich správania je evidentné, že deti túžia žiť spoločne so svojou matkou a súrodencami, ktorí sú v matkinej starostlivosti.

V závere správy bolo uvedené, že s návrhom na zverenie mal. detí A. a C. do náhradnej osobnej starostlivosti pani N. nesúhlasia, nakoľko prebieha intenzívna sanácia rodiny. Navrhovateľka M. N. bola so sanáciou rodiny oboznámená na stretnutí so zamestnancami D. Hriňová dňa 06.06.2023. Pani N. na stretnutí podporila myšlienku pomoci matky, aby bola spôsobilá postarať sa o deti.

6. Pojednávanie konané dňa 19.09.2023 bolo odročené za účelom šetrenia pomerov u matky mal. detí. Dňa 20.10.2023 bola tunajšiemu súdu doručená správa zo šetrenia ÚPSVaR Prievidza, kde bolo zistené, že rodina sa v meste Handlová nachádza od septembra 2023 na adrese M. X/XX, L.. V domácnosti žije matka spolu s partnerom a s dvomi mal. deťmi, v jednoizbovom nájomnom byte, ktorý rodine zabezpečila Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar. Matka pracuje na družstve v Ráztočne od 26.09.2023 ako opatrovatelka zvierat. Úrad sa skontaktoval s pracovníčkou spoločnosti Úsmev ako dar, ktorá uviedla, že matka sa spolu s partnerom riadne starajú o mal. deti, poriadok a čistota sú v domácnosti vždy na požadovanej úrovni a deti majú každý deň teplú stravu.

7. Dňa 23.10.2023 navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručila tunajšiemu súdu podanie označené ako „VEC: Námietka zaujatosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Filákov a návrh na zmenu kolízneho opatrovníka“. Vo svojom podaní navrhovateľka uviedla, že ÚPSVaR Filákov nepostupoval v zmysle zákona a nekonal v záujme mal. detí. Ako kolízneho opatrovníka navrhla navrhovateľka PhDr. Hatrákovú. Súd o podanom návrhu rozhodol uznesením č.k. 10P/182/2023-157 zo dňa 25.10.2023 tak, že návrh navrhovateľky na zmenu kolízneho opatrovníka zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v zastupovaní mal. detí kolíznym opatrovníkom ÚPSVaR nezistil nedostatky, ktoré by odôvodňovali jeho zmenu na PhDr. Katarínu Hatrákovú. V danom prípade súd nezhliadol to, na čo poukazuje navrhovateľka, že kolízny opatrovník neháji záujmy mal. detí.

8. Vo veci bolo vykonané pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 25.10.2023, na ktorom sa zúčastnila navrhovateľka s právnym zástupcom, matka mal. detí, otec mal. detí, mal. deti, za CDR L. H. N., zástupca prokuratúry a kolízna opatrovníčka. Súd v súlade s ust. §43 ods. 1 CMP v spojení čl. 12 bod 1. a 2. Dohovoru o právach dieťaťa vypočul mal. deti.

9. Podľa §111 písm. p) zákona 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa §43 ods. 1 zákona 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZoR“), maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa §45 ods. 1 ZoR, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Podľa §45 ods. 2 ZoR, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

Podľa §45 ods. 3 ZoR, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa §45 ods. 6 ZoR, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo

zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa čl.12, bod 1. Dohovoru o právach dieťaťa z 29.11.1989, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia zabezpečiť dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom detí musí venovať primeraná pozornosť zodpovedajúca ich veku a úrovni.

Podľa čl.12, bod 2. Dohovoru o právach dieťaťa z 29.11.1989, za týmto účelom sa dieťaťu musí predovšetkým poskytnúť možnosť, aby bolo vypočuté v každom súdnom alebo administratívnom pojednávaní, ktoré sa ho týka, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu alebo jeho príslušného orgánu, a spôsobom, ktorý je v súlade s pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

10. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

11. Súd zo súdneho registra zistil, že Okresný súd Banská Bystrica súd rozhodol rozsudkom č.k. 32P/134/2018-269 zo dňa 11.02.2019 tak, že návrh navrhovateľky M. N. na zverenie mal. detí do NOS zamietol. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu vyplýva, že navrhovateľka ako profesionálny rodič nerešpektovala svoje postavenie a umožnila mal. deťom osloviť ju mama, ktorou nie je a v tomto smere nerešpektovala výhradu svojho zamestnávateľa detského domova; navrhovateľka tak nedala záruku toho, že by bola schopná byť v postavení len náhradného rodiča čím by sa nenaplnil účel náhradnej osobnej starostlivosti. Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd Banská Bystrica rozsudkom č.k. 11CoP/21/2019-360 zo dňa 31.07.2019 tak, že napadnutý rozsudok potvrdil.

12. V súlade s ust. § 43 ods. 1 CMP v spojení s čl. 12 bod 1. a 2. Dohovoru o právach dieťaťa, súd na pojednávaní dňa 25.10.2023 vypočul k veci mal. deti B., A. a C. za prítomnosti kolízneho opatrovníka a zástupcu prokuratúry. K predmetnému návrhu navrhovateľky sa najskôr vyjadrila mal. Laura, ktorá uviedla, že navrhovateľka ich bola navštíviť v lete každé dva týždne. Na otázku súdu obidve mal. deti zhodne uvádzajú, že je im v CDR Hriňová dobre, majú tam kamarátov. Na otázku kolízneho opatrovníka mal. Laura uviedla, že u mamy je veľmi dobre, teraz má byť, býva v činžiaku. K matke chodia každý druhý víkend, a najradšej by už nikde nešli a boli u nej. Matka im volá veľmi často, vždy sa na ňu tešia. S tetou Evkou netelefonujú, ani si na ňu nespomenú, nechcela by k nej chodiť. Mal. Peter súdu uviedol, že je rád v Korytárkach, rád chodí k mame. V Korytárkach má veľa kamarátov, veľa športujú. Na pobyt u Evky si už nepamätá. Na otázku súdu vo veci zistenia konečného názoru súd položil mal. deťom otázku, aby sa vyjadrili či by chceli byť radšej u tety Evky ako v Korytárkach, resp. či by chceli byť u matky tieto uviedli, že radšej by boli v Korytárkach ako u tety Evky, ale najradšej u mamy. Súd poznamenal, že pri kladení otázok ako sa majú u matky sa mal. deti stále usmievali a spontánne reagovali.

13. Zverenie mal. dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča mal. dieťaťa, teda do NOS, je výnimkou zo zásady, že výchova mal. dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov. Zverenie mal. dieťaťa do NOS musí byť vždy založené na starostlivom a spoľahlivom objasnení tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiaden z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu mal. dieťaťa. Súd by mal pri rozhodovaní o zverení mal. dieťaťa do NOS dať prednosť príbuznému, ku ktorému má dieťa citový vzťah, v prípade nemožnosti zverenia príbuznému nastupuje zverenie inej fyzickej osobe. Základným predpokladom zverenia mal. dieťaťa do NOS je, že takéto opatrenie je v záujme dieťaťa, ktorý sa posudzuje objektívne, t.j. správanie rodičov musí byť v rozpore s ust. zákona o rodine. Jedným z práv a povinností rodičov je povinnosť sústavne a dôsledne sa starať o výchovu dieťaťa, jeho zdravie, výživu a všestranný vývoj. Ak rodičia túto starostlivosť zanedbávajú alebo nie sú schopní poskytnúť, v dôsledku čoho je výchova dieťaťa vážne ohrozená, súd môže zveriť dieťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osobe. Rodičom nezaniká vyživovacia povinnosť voči mal. dieťaťu, ktorú sú povinní plniť aj naďalej. Na základe zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nezanikajú rodičom dieťaťa ich rodičovské práva a povinnosti, nevykonávajú ich však v rozsahu, v akom patria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičom naďalej prináleží právo a povinnosť vychovávať dieťa v širšom slova zmysle, t.j. právo a povinnosť zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok nad rámec bežných vecí, čo predpokladá právo stykať sa s maloletým dieťaťom zvereným do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa rodičia nedohodnú o výkone tohto práva s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, na návrh tejto osoby alebo rodiča rozhodne

súd. Úprava styku rodičov s dieťaťom sa môže vykonať priamo v rozhodnutí o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo môže byť aj predmetom samostatného konania v čase trvania tejto starostlivosti. Na platnosť dohody o styku sa nevyžaduje schválenie súdu. Podľa § 25 ods. 3 ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

14. Súd mal v danom prípade za preukázané, že mal. deti sa nachádzajú v ústavnej starostlivosti v Centre pre deti a rodiny Hriňová na základe rozhodnutia Okresného súdu Lučenec č.k.5P/53/2020 zo dňa 28.09.2020, právoplatným dňa 24.10.2020. Navrhovateľka návrh na zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti podávala na Okresnom súde Banská Bystrica aj v roku 2018, kde bolo konanie vedené pod č. 32P/134/2018. Predmetný návrh bol zamietnutý z dôvodov uvedených vyššie v bode 10. tohto rozhodnutia.

Z výsluchu mal. detí na pojednávaní dňa 25.10.2023 pred kolíznym opatrovníkom a zástupcom prokuratúry vyplýva, že mal. deti považujú za najbližšiu vzťahovú osobu svoju matku, spontánne navrhovateľku nespomínajú. V správe zo šetrenia rodinných pomerov zo dňa 30.08.2023 nachádzajúcej sa v súdnom spise na č.l. 90 jasne vyplýva, že mal. Laura a mal. Peter by sa radi vrátili k matke a ak by to bolo možné radšej by zostali v Hriňovej, k tete Eve ísť nechcú. Rovnako tieto skutočnosti vyplývajú aj zo správy CDR Hriňová nachádzajúcej sa na č.l. 137 súdneho spisu, kde je taktiež uvedené, že túžbou mal. detí je návrat do biologickej rodiny a vyrastať spolu so súrodencami, ktorí sú v starostlivosti matky. Medzi matkou a mal. deťmi je veľmi silná citová väzba, pre mal. deti je jednoznačne najsilnejšou vzťahovou osobou. Toto mal. deti súdu uviedli aj vo výsluchu na pojednávaní, a teda, že radšej by boli v Korytárkach ako u tety Evky, ale najradšej u mamy.

Súd pri rozhodovaní v prvom rade skúmal tú skutočnosť, či by bolo v záujme mal. detí zveriť ich do osobnej starostlivosti navrhovateľky. Z vyjadrení mal. detí jednoznačne vyplýva, že s navrhovateľkou nemajú vytvorený taký citový vzťah, aký prezentuje navrhovateľka vo svojom návrhu a aj počas celého konania, mal. deti si na ňu spontánne nespomínajú, chcú sa vrátiť do biologickej rodiny k matke, ktorá je pre nich najdôležitejšou osobou. V danom prípade súd teda prihliadol na názor mal. detí v súlade s čl. 12 bod 1,2 Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré chcú byť zverené do starostlivosti matke, s ktorou majú silný citový vzťah, alebo radšej chcú zostať v ústavnej starostlivosti v Hriňovej, k navrhovateľke ísť nechcú. Navrhovateľka vo svojom návrhu a aj počas celého konania poukazuje na to, že matka mal. detí nemá vytvorené vhodné podmienky na výchovu a starostlivosť o mal. deti, že ona je vlastníčkou trojizbového bytu, v ktorom majú mal. deti zariadenú izbu, oblečenie, hračky, nábytok. K argumentu navrhovateľky ohľadne materiálneho zabezpečenia súd uvádza, že pri posudzovaní vhodnosti náhradnej osobnej starostlivosti je v prvom rade skúmanie aj ďalších okolností ako sú materiálne. To znamená, že nestačí, ak životné podmienky v rodine mal. detí sú na kvalitatívne horšej úrovni akoby tomu tak bolo u navrhovateľky, ak sú ľudsky znesiteľnejšie a neohrozujú riadnu výchovu mal. detí. Náhradná osobná starostlivosť je nariadená až vtedy, keď ohrozenie riadnej výchovy mal. detí nekvalitou ich života prevažuje nad záujmom podpory biologických väzieb a biologického rodinného života. V danom prípade teda nie je rozhodujúca materiálna stránka ponúkaná navrhovateľkou mal. deťom, ktorá je oproti matke na vyššej úrovni (matka obýva jednoizbový nájomný byt, ktorý bol rodine poskytnutý Spoločnosťou priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar čo vyplýva zo správy ÚPSVaR Prievidza zo dňa 20.10.2023 nachádzajúcej sa na č.l. 147 súdneho spisu).

Súd v danom prípade poukazuje najmä na tú skutočnosť, že vzťah mal. detí k navrhovateľke nie je na takej úrovni, že by bolo v záujme mal. detí zveriť ich do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke, nakoľko mal. deti sa jasne vyjadrili, že k navrhovateľke ísť nechcú a radšej chcú zostať v CDR Hriňová. V záujme mal. detí v najširšom slova zmysle je, aby tieto vyrastali v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby ich výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju osobností, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby majetok mal. detí bol spravovaný s náležitou starostlivosťou, a aby boli rešpektované ich práva uvedené v právnych predpisoch a v Dohovore o právach dieťaťa. V záujme mal. detí je teda aj vzhľadom na nimi prezentovaný postoj, aby neboli zverené do NOS navrhovateľke. Nateraz by teda zverenie mal. detí navrhovateľke určite nebolo v ich záujme, keďže táto nie je ich najbližšou vzťahovou osobou, mal. deti si na navrhovateľku spontánne nespomínajú, mal. chcú radšej zostať v ústavnej starostlivosti v Hriňovej ako byť zverené navrhovateľke.

Záverom súd dodáva, že v priebehu celého konania matka deklarovala, že má záujem o podanie si návrhu na zrušenie ústavnej starostlivosti mal. detí. Biologická rodina je intenzívne sanovaná, matka si zabezpečila bývanie s pomocou spoločnosti Úsmev ako dar a D. Hriňová, je zamestnaná v spoločnosti AGROPRODUKT SLOVAKIA, a.s. v Ráztočne (matka súdu predložila pracovnú zmluvu, ktorá sa nachádza v súdnom spise na č.l. 166 a nasl.), teda matka robí všetko pre to, aby jej mal deti mohli byť

zverené do osobnej starostlivosti. Mal. deti sú v starostlivosti matky počas letných prázdnin taktiež aj počas niektorých víkendov, kedy im matka poskytuje starostlivosť, má navarené, v domácnosti je čisto, čo vyplýva aj zo správy ÚPSVaR zo dňa 30.08.2023 zo šetrenia rodinných pomerov, a teda súd aj z tohto dôvodu nevidí dôvod na NOS.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd nevzhladol taký dôvod, ktorý by odôvodňoval zverenie mal. detí do NOS navrhovateľke, na základe čoho návrh zamietol.

14. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 52 CMP tak, že žiadnemu účastníkovi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

§ 111 písm. p) zák. č. 161/2015 Z.z.

§ 43 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z.

§ 45 ods. 1, 2, 3, 6 zák. č. 36/2005 Z. z .

Č.l. 12, bod 1. , 2. Dohovor o právach dieťaťa z 29. 11. 1989

§ 52 zák.č . 161/2015 Z.z .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Zvolen, písomne v dvoch vyhotoveniach. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde, ktorým je Krajský súd v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie možno odôvodniť tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.